

**Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja**

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPITI

ETIKA

I. DIO ISPITA

99

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute. Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu u označeni okvir na naslovnoj stranici te na list za odgovore.

Ispit ukupno traje 120 minuta bez prekida. Sastoji se od dvaju dijelova. Potrudite se dobro rasporediti vrijeme kako biste mogli rješiti oba dijela ispita.

U ovome dijelu ispita od Vas se očekuje:

- da u zadatcima alternativnoga izbora za svaku tvrdnju odredite je li točna (T) ili netočna (N)
- da u zadatcima višestrukog izbora između četriju ponuđenih odaberete točan odgovor
- da u zadatcima kratkih odgovora dopunite rečenicu upisivanjem pojmove koji nedostaju
- da u zadatcima produženih odgovora odgovorite na pitanje u nekoliko rečenica.

Možete pisati po stranicama ispitne knjižice, ali ne zaboravite prepisati odgovore na list za odgovore.

Na listu za odgovore kvadratič točnoga odgovora obilježavate upisivanjem znaka X.

Na listu za odgovore pišite isključivo kemijskom olovkom.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Želimo Vam puno uspjeha!

Način ispunjavanja testa

A.	☒
B.	☐
C.	☐
D.	☐
E.	☐

Dobro

A.	☒
B.	☐
C.	☒
D.	☐
E.	☒

Loše

A.	☒
B.	☐
C.	☒
D.	☐
E.	☐

**Ispravljanje
pogrješnoga
unosa**

123456-99-99

I. Zadatci alternativnoga izbora

U sljedećim zadatcima navedene su tvrdnje za koje trebate odlučiti jesu li točne (T) ili netočne (N). Na listu za odgovore uz redni broj svake tvrdnje obilježite znakom X odgovarajući odgovor.

1. Moralnu normu „Nikada ne čini nasilje” smatramo „zlatnim pravilom”.	T ☐ N ☐
2. Kantova etika je eudaimonistička.	T ☐ N ☐
3. Materijalna vrijednosna etika promišlja odnos bitka i vrijednosti.	T ☐ N ☐
4. Metaetika postavlja pravila za dopušteno i zabranjeno ponašanje.	T ☐ N ☐
5. Savjest je isto što i moralna svijest.	T ☐ N ☐
6. Thomas Hobbes tvrdio je da se ljudska zajednica temelji na borbi za samoodržanjem.	T ☐ N ☐
7. Ideja moderne demokracije zasniva se na Machiavellijevoj koncepciji države.	T ☐ N ☐

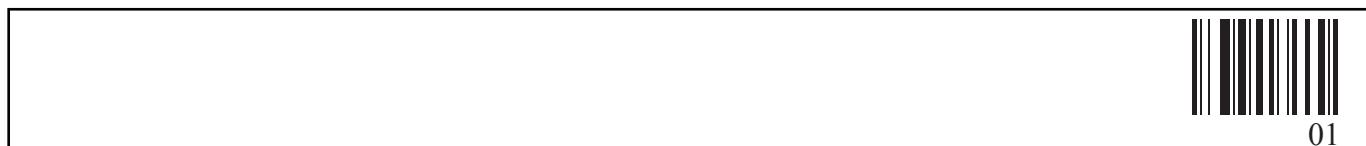
01

Etika

123456-99-99

8. Hedonizam formalno određuje pojam dobra.	T ☐ N ☐
9. Thomas Moore ostvarenje općega dobra zajednice vidi u ukidanju rada žena.	T ☐ N ☐
10. U izvornome se tekstu Hipokratove prisege liječniku zabranjuje kršenje prava na smrt.	T ☐ N ☐

01

II. Zadaci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima samo je jedan odgovor točan. Na listu za odgovore trebate obilježiti znakom X samo jedan od četiriju ponuđenih odgovora.

11. Tko je utemeljio etiku kao samostalnu filozofsku disciplinu?	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Kakvo razlikovanje prepostavlja vrijednosni sud?	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
13. Prema G. E. Mooreu, naturalistička pogreška počinjena je ako definiramo pojam dobra:	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. Prema grčkome mitu, ljudi se od svih ostalih živih bića bitno razlikuju po tome što ih je božanskim znanjem:	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐

<p>15. Koji filozof tvrdi da nerazumna živa bića nemaju pravo na tjelesni integritet jer kao i svaka protežna stvar podliježu zakonima mehanike?</p> <p>A. Sokrat B. Aristotel C. Descartes D. Hobbes</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>16. Koje je četvrto načelo uz načelo posljedičnosti, načelo korisnosti i načelo hedonizma koje obuhvaća utilitarizam?</p> <p>A. načelo maksimalne sreće zajednice B. načelo dovoljnoga razloga C. načelo odgovornosti D. načelo minimalne sreće zajednice</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>17. Koji filozof tvrdi kako ideologija beskonačnoga napretka znanosti i tehnologije ugrožava opstanak budućih generacija?</p> <p>A. H. Jonas B. F. Bacon C. K. Popper D. J. Habermas</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>18. Kojom metodom njemački filozof J. Habermas nalazi osnovu važenja etičkih normi?</p> <p>A. konfirmacije B. verifikacije C. falsifikacije D. argumentacije</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

Etika

123456-99-99

<p>19. Koja je od navedenih etička vrijednost liberalizma?</p> <p>A. jednakost šansi B. kolektivizam C. solidarnost D. konsenzus</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>20. Iz čega se izvodi liberalističko shvaćanje prirodnoga prava?</p> <p>A. iz vječnoga Božjega zakona B. iz općega dobra C. iz prirodnoga stanja D. iz tijeka i smisla povijesti</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

01

III. Zadatci kratkih odgovora

U sljedećim zadatcima dopunite rečenice pojmovima koji nedostaju.

Ne ispunjavajte prostor za bodovanje.

21. Koncepcija prema kojoj je čovjek unutar živoga svijeta jedini predmet etičkoga interesa i moralne skrbi naziva se _____.	<table border="1"><tr><td>0</td><td>☐</td></tr><tr><td>1</td><td>☐</td></tr></table> <p>bod</p>	0	☐	1	☐
0	☐				
1	☐				
22. Thomas Hobbes je hipotetično stanje općega sukoba pojedinačnih interesa razriješio uvođenjem pojma _____.	<table border="1"><tr><td>0</td><td>☐</td></tr><tr><td>1</td><td>☐</td></tr></table> <p>bod</p>	0	☐	1	☐
0	☐				
1	☐				
23. Primjenom moralnih normi na područje biosfere bavi se _____.	<table border="1"><tr><td>0</td><td>☐</td></tr><tr><td>1</td><td>☐</td></tr></table> <p>bod</p>	0	☐	1	☐
0	☐				
1	☐				
24. Etiku koja kao svrhu čovjekovoga moralnoga djelovanja određuje njegovo blaženstvo (odnosno njegovu sreću) nazivamo _____.	<table border="1"><tr><td>0</td><td>☐</td></tr><tr><td>1</td><td>☐</td></tr></table> <p>bod</p>	0	☐	1	☐
0	☐				
1	☐				
25. „Hedonistički račun” kao kriterij dobra uveo je _____.	<table border="1"><tr><td>0</td><td>☐</td></tr><tr><td>1</td><td>☐</td></tr></table> <p>bod</p>	0	☐	1	☐
0	☐				
1	☐				

123456-99-99

IV. Zadaci produženih odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite na postavljena pitanja upisujući odgovore na za to predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne ispunjavajte prostor za bodovanje.

26. Navedite primjer moralne prosudbe koju Kohlberg označava najvišim stupnjem razvoja moralne svijesti.

0
1

bod

27. Objasnite značenje pojma hedonističko dobro G. H. von Wrighta te navedite odgovarajući primjer.

0
1

bod

28. Objasnite pojam dijanoetičke vrline u Aristotela i navedite odgovarajući primjer.

0
1

bod

29. Zašto je Zeus, prema starogrčkome mitu, kaznio Prometeja?

0
1

bod

30. Kako konsekvencionalističke etike određuju pojam dobra?

0
1

bod

01

99

**Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja**

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPITI

ETIKA

II. DIO ISPITA

99

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute. Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu u označeni okvir na naslovnoj stranici te na list za koncept.

Ispit ukupno traje 120 minuta bez prekida. Sastoji se od dvaju dijelova. Potrudite se dobro rasporediti vrijeme kako biste mogli riješiti oba dijela ispita.

U ovome dijelu ispita od Vas se očekuje da napišete sastavak slijedeći priloženu uputu.

Možete pisati po listu za koncept, ali ne zaboravite prepisati sastavak na list za čistopis.

Na listu za čistopis pišite isključivo kemijskom olovkom.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Želimo Vam puno uspjeha!

Pažljivo pročitajte navedene tekstove. Na temelju njihove usporedbe, prema ponuđenim smjernicama, oblikujte esej s jasnom strukturom:

1. uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze)
2. središnjim dijelom (analizom i argumentacijom)
3. zaključkom (sintezom) prema dolje navedenoj uputi.

Tekst treba sadržavati između 450 i 500 riječi. Možete se poslužiti listom za koncept, a sastavak uredno prepisite na list za čistopis. Kad završite s pisanjem, izbrojite i napišite broj riječi na list za čistopis. Nečitki eseji bodovat će se s nula (0) bodova. Pripazite na pisanje stručnih naziva i vlastitih imena jer i oni donose bodove.

Tema eseja: **Konflikt savjesti i normi**

Smjernice za pisanje eseja

U eseju odredite i problematizirajte ove pojmove: norme, savjest, sloboda, ljudsko dostojanstvo, drugi čovjek kao svrha ili kao sredstvo djelovanja.

1. Obrazložite na čemu se u navedenim tekstovima temelji moralno pravo pojedinca da se usprotivi postojećemu poretku normi.
2. Obrazložite Lockeovo stajalište da postupanje u skladu sa savješću koje se protivi nekoj vladajućoj normi ne oslobađa pojedinca odgovornosti za kršenje zakona.
3. Obrazložite Kantovo stajalište da je samo umno biće svrha sama po sebi.

U eseju navedite i neke od predloženih primjera (dovoljan je jedan, ali primjereni).

1. Navedite primjer neke važeće norme (zakonske ili običajne) koju smatraste nemoralnom.
2. Navedite primjer jedne povjesne osobe koja je postupila u skladu sa savješću, a protivno postojećim normama.
3. Navedite primjer postupanja u suvremenome svijetu gdje je čovjek uporabljen kao sredstvo, a ne kao svrha djelovanja.

Etika

Esej

123456-99-99

1. tekst

Pošto su ljudi, po prirodi svi slobodni, jednaki i neovisni, nitko ne može biti liшен svoje imovine i podčinjen političkoj vlasti drugoga bez vlastite suglasnosti. Što nastaje kada vladar, koristeći vlast, naredi nešto što se čini nezakonito savjesti pojedinca? (...) Pojedinačno se treba uzdržati od radnje koju smatra nezakonitom i izdržati kaznu koja je u njegovom slučaju nezakonita.

2. tekst

Moralni zakon je **svet** (nepovrediv). Čovjek je doduše dosta nesvet, ali mu **čovječanstvo** u njegovoj osobi mora biti sveto. U cijelom se svijetu sve što čovjek hoće i nad čime ima vlast može upotrijebiti **napravo kao sredstvo**; samo je čovjek, a s njime i svako umno biće, svrha **sama po sebi**. On je naime po autonomiji svoje slobode subjekt moralnog zakona, koji je svet.

Upravo je zbog te autonomije svaka volja, ograničena na uvjet suglasnosti s **autonomijom** umnog bića, da ga naime ne podvrgne nikakvoj namjeri koja nije moguća po nekom zakonu koji ne bi mogao proizići iz volje samog trpnog subjekta; dakle da se subjekt nikad ne upotrijebi prosto kao sredstvo, nego ujedno sam kao svrha.

00

Etika

List za čistopis

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

99

99